

Sarah Sørheim (kulturredaktør) | Mona Gjessing
Givind Størn Bjørke | kunst@klassekampen.no**KUNST**Skikk og
bruk**FOR ØVRIG****Høsten er tiden** for vernissasjer.
Her følger noen enkle råd for skikk og bruk ved slike anledninger:**1) Stå aldri med** nesa klikt opp i prøverende kunst, med mindre du gir intrykk av å studere en eller annen interessant teknisk finnesse ved verket. Husk at jo flere kjønnsorganer, analapninger, våpen, tegneseriefigurer, gummiklær og sprayret et kunstverk måtte innehøle, desti viktigere er det å ikke virke for nysgjerrig.**2) Hold avstand til** verket og innta et analytisk uttrykk (gjerne ved hjelp av et par briller eller ved å holde for det ene øyet), før på den måten å signalisere at det ikke er kjønnsorganene, våpenene, tegneseriefigurer, gummiklærne og sprayret som sådå som tiltrekker seg din oppmerksomhet, men det de representerer av interessante populærkulturelle referanser til et urbant, angloamerikansk, sadomasochistisk undergrunnsmiljø.**3) Går du på** utstillingssåpninger med installasjoner gjelder det først å kunne identifisere selv kunstverket. Få ting er mer plinlig enn å stå og stirre beundrende på en tegnestift, ulitråd, gråstein eller isoporklump, for så å oppdage at de bare var der for å støtte opp selve verket.**4) Se etter belyste** gjenstanster som er utstilt med keramikker eller tekstiler. Ikke bry deg om at det som står skrevet ikke har noe med gjenstanden å gjøre.**5) Pass på språket.** I redskapsboden din hjemme kan du kalle en spade for en spade, i utstillingslokalet må du kalle den samme spaden for en readymade.**6) Hvis et kunstverk** stinker eller er fullt av mugg på vernissasjer er det prosessuell kunst. Hvis det stinker eller er fullt av mugg på den siste dagen i utstillingsperioden har det skjedd en teknisk feil.**7) Ved betrakting** av særlig provoserende kunst gjelder det å ikke le. Det er bare en ting som er verre enn å le, det er å bli provosert.

kunst@klassekampen.no

Vigeland's mausoleum

En av Oslos best bevarte kunsthemmeligheter er Emanuel Vigeland's museum. Det ligger i et boligområde på Slemdal, og hovedatraksjonen er Vigeland's eget mausoleum: Et mørkt, tonneformet hvell, utsmykket av hans veggmalerier. Til helga åpner utstillingen «Eros & Vita» der, blant annet med Vigeland snyoppdagde skisser til den 800 kvadratmeter store fresken «Vita», hoveddelen av utsmykkingen i mausoleet. I forbindelse med utstillingen gir magasinet Hot Rod ut et spesialnummer om Vigeland, med et nyskrevet essay av forfatter Stig Sæterbakken.

Sarah Sørheim

Teori møter praksis

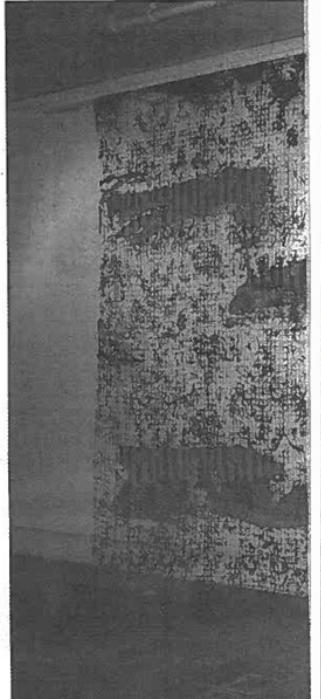
ANMELDELSE**Tendenser F15**:
«Craft revisited»Kunsthåndverk
Kollektivutstilling
Galleri F15, Jeløy
Står til 17. oktober**Det hevdes at** kunsthåndverket har tatt en ny vending, men finnes noe slikt som kunsthåndverk lenger?**Galleri F15 arrangerer** for 37. gang kunsthåndverkutstillingen Tendenser. Kurator for utstillingen er Knut Astrup Bull, avdelningsleder for samling, utstilling og forskning ved Nordenfjeldske Kunstdistriktsmuseum i Trondheim. Bull ga i 2007 ut boka «En ny diskurs for kunsthåndverket», en bok som besetnet Bulls plass som en fagteoretiker med godt kjennskap til samtidens kunsthåndverk. Det er imidlertid ingen grunn til å sluke hvert ord som står i pressemeldingen han har forfattet. Hva slags rolle samtidens kunsthåndverk spiller i et, og eksakt hvordan kunsthåndverk skiller seg fra kunst som sådan, er det, mildest talt, ulike meninger om. Og det på høyeste nivå: jenfor oversplittingen av kunstuddannelsen ved Fakultetet for visuell kunst ved Kunsthøgskolen i Oslo.**Forskjellen på** hvilke spørsmål henholdsvis kunsthåndverk og kunst/billedkunst svarer på, er for meg

uklart. Har de to feltene separate diskurser, eller blir områdene over i hverandre? I pressemeldingen heter det:
«Udstillingen «Craft revisited» viser noe av de teoretiiske endringene som har skjedd innen kunsthåndverket de siste 15 årene. Verkene på utstillingen er valgt fordi de tydelig illustrerer at samtidens kunsthåndverk er en meningsproduserende og ikke, slik modernismen har fremstilt, en gjenstandsproduserende kunstform».

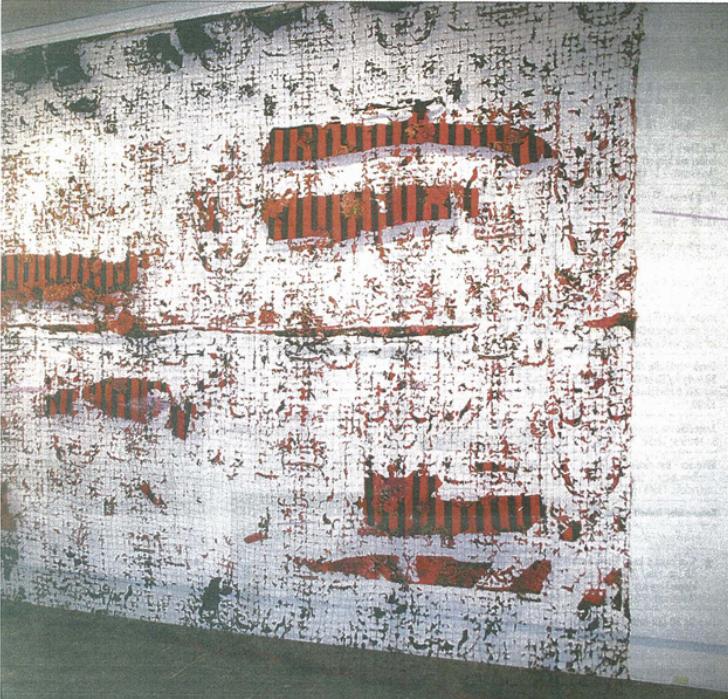
Gjess. Verk som viser noen teoretiiske endringer innen kunsthåndverket de siste 15 årene og som illustrerer at samtidens kunsthåndverk er meningsproduserende og ikke gjenstandsproduserende, høres ikke veldig spennende ut. Når det lenger ut i pressemeldingen konkluderer med at kunsthåndverket i dag primært hviler på den filosofiske diskursen om kunstformen, far jeg brått en følesløs av oksygenmangel til høyren.

Men, følesløs gir seg heldigvis fort.

I møte med Anne-Gry Lølands

AKTUELL TEMATIKK: Margrethe Loe Eldes «Ragdolls for my daughter».

MESTERVERK: Anne-Gry Lølands fargesterke og fant

siegende tekstilarbeide «Black and Red stripes», som skaper et stemningsfullt skyggespill på veggen bak.

fargesterke og fantasiegjedde tekstilarbeide «Black and Red stripes» på hele 4x3 meter (ca.), noe liknende det hun vant Høstutstillingens debutantpris for i fjor, er jeg allerede overbevist om at langt utsforsking av ett og samme materiale kan gi strålende resultater. Kanskje ville kunsthåndverkets identitet bli mindre dvs romslig kunsthåndverker væget å vedstå seg at de elsket å jobbe i og å frembringe forskjellige objekter innenfor det samme materialet? Ingen forventer at en flolinist på toppnivå i tillegg til å mestre fiolin, også skal mestre en rekke andre instrumenter.

Karen Kviltu Lidals svarte, heklete setning «I do not care about objects, but I do like to make them», montert på veggen sentralt i utstillingen, tilkjenner, om ikke annet, et kjærlig forhold til den håndverkssmessige biten av kunsthåndverket. Det samme demonstreres også gjennom den forutnevnte tekstilkunstneren Anne-Gry Lølands «Black and Red Stripes»; et mesterverk som utgjør en del av en serie med tekstile arbeider med det overordnede temaet «Det valkre i det uperfekte».

«Black and Red Stripes» består av

et tekstilflak som ved første øyekast ser ut som det er mollspist eller har blitt gnaggd på av tidens tann, men som ved nærmere ettersyn oppleves som systematisk utarbeidet og fullendt i uttrykket. Det utbrente, ribbette og fint oppklipptekstilet, og det tykke, røde fiskegarnaktige nettet hengt opp i taket et lite stykke ut i rommet, skaper et stemningsfullt skyggespill på den høye veggen bak: dansende harer og rever, flakende, spoksesaktige fugler, en gang levende, nå forvirret eller i full opplosning.

Gjennom framstillingen av flere, skjøre, fysiske, ulike lag, er det som den spør klangen fra gamle spinetter melder seg i utstillingssalen. Det gilde, til dels oppsmuldrede tekstiler som er igjen, gir assosiasjoner til minnets funksjon, til hvordan vi filterer informasjon, til vår selektive hukommelse, til hvordan vi husker noe og glemmer andre ting.

Fortellingen via tekstiler er det for øvrig flere av på utstillingen. Margrethe Loe Eldes «Ragdolls for my daughter» er en samling av ferdige og halvveis ferdige

filledokker som ikke bare er myke og koselige, men litt kurvete og stygge også. De er stappet inn i eller sittet oppå sin tilblivelsesfasé på en trepunkt med avslått lampe. Sistnevnte scenario innår i arbeidet «Mothers are liars». Tematikken i Eldes arbeider er ikke my, men er likevel aktuell: Det er ikke alt vi forteller våre barn. Det er mye som juges om, pyntes på eller omskrives for å gi barnet det livsmotet som skal til for å gjennomføre. Elds bruker hverdagsmaterialer som utgår strepper, gamle gryteklykker, og oppvaskkluter. Det lukter uebhaglig surt og sant av Eldes arbeider.

Ufordringen for kunsthåndverkets fremtid – konseptuelt vennlig og elige ikke ikke bare i at det innad i forskningsmiljøene arbeides aktivt med å bygge opp en egen teoriplatform eller en egen estetikk, men også i en klargjøring

Spør en kurator

Har du lurt på hva kuratorer og andre museumsfolk egentlig driver med? Da er dagen i dag din drømmedag. 1. september er nemlig den offisielle «Ask a curator»-dagen, og det hele foregår på nettstedet Twitter. Over 300 museer og gallerier fra 25 land har hittil meldt seg på, og spørsmålsrunden er åpen for alle. Det eneste som kreves er at du logger deg på Twitter og merker spørsmålet med #askacurator. Fra Norge er Nasjonalmuseet og Astrup Fearnley Museet påmeldt. Blant de største kunstmuseene som deltar er britiske Tate og amerikanske Whitney Museum of American Art.

Sarah Sørheim

SNIKENDE TRUSSEL: «Uten tittel», Tom Sandberg.
Verdifull «hysjing»

Mona Gjessing

ANMELDELSE**Fotografier**Tom Sandberg
Galleri MGM, Oslo
Står til 9. oktober

Tom Sandberg har i over tredve år jobbet med gallerier og museer både i Norge og internasjonalt. Et av hydepunktene i hans stedige og vidkjente kunstnergjerning var kanskje den store retrospektive utstillingen i 2007 i galleriet P.S. i på Long Island, en avdeling av New Yorks Museum of Modern Art.

Sandberg arbeider konsekvent i svart-hvit skalaen, og på den aktuelle, fabelaktige utstillingen i MGM kretser han til en viss grad om motivet han tidligere har drevet ved. Flymotivet, for eksempel, finnes her. Tittelfest, som alle de andre utstillede fotografiene. I denne versjonen med et fly som kommer alt for lett på et annet aksett. Borte er følesløs om en premis metafor for det å lett kunne bevege seg fra et nivå til et annet. Den andres nærvær oppleves som en snikende trussel. Slik kan det jo, dessverre, føles iblandt.

Et nærvær av en rose, ikke rød, velduftende og fuktig, men fargelös. Bortvendte mennesker, skjønnskaper med et metafysisk tilsnitt, et vindu i et kjøretøy med små sladsreip, lys som blinker svakt og strimer av sol. Et tidligere motiv vises for første gang på lerret, noe som gir en kornet effekt. Ikke stort mer. Nøe helt nyt er en serie digitalt bearbeidete motiver innen en og samme ramme.

Hydepunktene på utstillingen er nærbilde av synne som ser opp og ut av rammen. Jeg får følesløs av å stå kloss oppsi et fremmed menneske og stirre det utført opp i ansiktet. Så lenge jeg vil kan jeg se inn i de store porene i mannsansiktet, den merkelige substansen i de mørke, blanke øyepylene, de svarte øyenbrylene, de buskete øyenbrylene, de blåe øyelokkene. Hva er egentlig det vi bærer inni oss som ser ut?

Det lurer jeg på. Hver dag.

Det er på mange måter en freidig, kontemplativ vei Sandberg trekker betrakteren inn i, og jeg vesrer hans måte å hysje på.

Mona Gjessing
kunst@klassekampen.no

kunst@klassekampen.no